

Vår saksbehandlerHåkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

Miljødirektoratet

Vår dato

2024-03-14

Vår ref.

Reference

Deres dato

2024-02-01

Deres ref.2024/1461 innspill til arbeid med
global avtale om plastforurensning

Innspill til 2024/1464 arbeid med global avtale om plastforurensning

Standard Norge viser til invitasjon til å gi innspill til global avtale om plastforurensning – publisert på Miljødirektoratets hjemmeside 2024.02.01 samt til innspillsmøte 2024.03.07.

Om Standard Norge og de internasjonale standardiseringsorganisasjonene

Standard Norges mandat som nasjonal standardiseringsorganisasjon er hjemlet i Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012 om europeisk standardisering, som er implementert i norsk rett.

Standard Norge er Norges medlem i den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO og den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. ISO (International Organization for Standardization) har utviklet standarder for de fleste sektorer siden 1947. Norge er en aktiv deltaker i internasjonal standardisering, og vi har ansvaret for flere viktige standardiseringsområder i ISO. Internasjonale standarder sikrer at produktene og tjenestene vi bruker daglig er trygge, pålitelige og av høy kvalitet. ISO har utarbeidet flere standarder som skal støtte opp om FN's bærekraftsmål. Standardene veileder også virksomheter i å ta i bruk bærekraftig og etisk praksis., f.eks. for å redusere plastforurensning.

Innspill til global avtale om plastforurensning

Standard Norge vil ikke gi innspill til mål eller formuleringer i utkast til avtalen. Imidlertid henviser utkastet for flere paragrafer til bruk av standarder eller standardiserte metoder som virkemiddel for å nå mål satt i utkastet til avtale:

- Bruk av standardisert merking («label») av plast for å sikre miljømessig sikker håndtering.
- Bruk av standarder for å sikre oppfyllelse av avtalen for partene, men også for industri og næringsliv.
- Bruk av standarder for å sikre beste mulige teknologi og design av produkter.
- Bruke eksisterende standarder for å definere håndtering av plastavfall (materialgjenvinning, ombruk med mer).
- Bruke standarder for å sikre at alternativer til plast ikke gir utilsiktede effekter.
- Bruke standarder for å definere hva som er biobasert og bionedbrytbart.

ISO har i dag mer enn 75 standarder for plast. Disse fordeler seg på hele verdiskjeden for plast som materiale og i produkter.

PostadresseStandard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker**E-post**

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no

Vår saksbehandler

Håkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

Fig 1: Oversikt over standarder knyttet til ulike deler av verdisirkelen for plast som materiale. Kilde ISO:2023 - How standards address plastic pollution

Områder standarder kan være spesielt relevant i avtalen

Standard Norge vil ta frem følgende områder der standarder kan være spesielt relevant i en global avtale om plastforurensning:

- Materialgjenvinning av plast
- Merking av kjemikalier og produkter for å sikre åpenhet (gjennomsiktighet)
- End-of-life assessment
- Horisontale standarder i en sirkulær økonomi
- Reduksjon av plastforurensning fra fiskeri og akvakultur

I tillegg utarbeider ISO standarder for bruk av terminologi, begrepsbruk og datadeling. Standard Norge anbefaler at eksisterende terminologistandarder benyttes som grunnlag for utarbeidelse av avtaleteksten.

I presentasjon i innspillsmøte 2024-03-07 informte KLD om at de norske prioriteringene for arbeidet med en global avtalen blant annet er knyttet til:

- Controlled disposal of plastic waste
- Reduce
- Eliminate
- Expand safe circularity of plastics

ISO-standarder er utviklet gjennom en standardisert og transparent metodikk

Postadresse
Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post
info@standard.no
Telefon
67 83 86 00

Organisasjonsnummer
985 942 897

www.standard.no

Vår saksbehandler

Håkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

ISO-standarder er et verktøy for hvordan en global plastavtale kan overholdes i praksis. Utvikling av ISO-standarder er regulert i ISOs regelverk for utvikling og vedlikehold av standarder. Prosedyrene sørger for at alle berørte parter bli hørt. Standarder revideres minimum hvert femte år, eller når ny informasjon er tilgjengelig eller en av de berørte parter ønsker det. Standard Norge vil fremheve at internasjonale standarder forhandlet frem og vedtatt som ISO-standarder sikrer at standardene holder høy faglig kvalitet, er forankret av berørte parter innen myndigheter, forskning, næringsliv og frivillige organisasjoner og dermed har større mulighet for aksept fra ulike deler av samfunnet. Standardiseringsprosessen sikrer at berørte parter ikke blir påført urimelige vilkår i en omstillingsprosess og letter dermed nødvendig omstilling. Samtidig skal standarder være i samsvar med gjeldende regelverk og kan ikke være i motstrid til dette.

Standarder i regi av ISO utvikles i en transparent og åpen prosess. ISO er en nøytral aktør og gir ikke økonomisk utbytte til medlemmene.

Standardisering kan være et virkemiddel som kan støtte opp om en global avtale for plastforurensning gjennom:

- Detaljering av avtalen. Standarder vil alltid være i samsvar med globale avtaler. Standarder har system for revidering og oppdatering som er enklere og mer fleksibelt enn tilsvarende endring i avtalene.
- Forankring av mål og regelverk gjennom standardiseringsprosess der berørte parter selv utformer detaljene som skal til for å nå mål eller dokumentere etterlevelse av regelverk.
- Standardisering gjennom ISO vil både kunne detaljere og dokumentere måloppnåelse.
- Spredning av kunnskap om beste praksis, herunder hvordan bestemmelser eller krav kan dokumenteres oppfylt, hvordan prosesser kan gjennomføres på best mulig måte og hvordan vedtatt regelverk kan implementeres i kvalitetssystemer i virksomheter og etater med mer.

En kommende avtale om å redusere plastforurensning vil omfatte alle land. I ISO med sine 170 medlemsland, kan Norge bidra til at målet kan nås i land utenfor Europa eller OECD- området. Mange land har ikke samme kapasitet eller mulighet for å innføre regelverk på samme måte som i Norge. Internasjonale standarder fungerer derfor i mange land som erstatning for regelverk for å nå bestemte samfunns mål. Gjennom å utvikle funksjonelle standarder i ISO, kan Norge bidra til å nå intensjonene i plastavtalen og sikre måloppnåelse i andre deler av verden.

Relevante norske standarder i en global avtale for å redusere plastforurensning

Utkast til avtale tar spesielt opp avfall fra fiskeri og havbruk. Standard Norge har sammen med fiskeribransjen utarbeidet NS-ISO 5020 (2022): Avfallshåndtering og -reduksjon på fiskefartøy og NS-ISO 17273 (kommer i 2024): Waste management and reduction from aquaculture facilities in natural water bodies – Principles and guidelines. NS-ISO 5020 omhandler blant annet metoder for å redusere spøkelsesfiske.

Norge har opprettet flere komiteer som utvikler norske standarder og følger internasjonalt standardiseringsarbeid i CEN (Europa) og ISO relevant for plast:

PostadresseStandard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker**E-post**

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no

Vår saksbehandler

Håkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

- SN/K 609 Plast i miljø
- SN/K 147 Bærekraftig emballasje
- SN/K 604 Avfallshåndtering i havbruk
- SN/K 589 Avfallshåndtering på fiskefartøy
- SN/K 611 Avfall og gjenvinning

Plast inngår også i en rekke andre produkter som tekstiler, byggevareprodukter, elektronikk, medisinsk utstyr med mer. Standard Norge har komiteer som følger arbeid innen CEN og ISO på flere områder som vil bli berørt av en global plastavtale.

Innspill til videre arbeid med en global avtale for reduksjon av plastforurensning

Standard Norge anbefaler at standardisering og standarder blir vurdert tatt inn avtalen der det er behov for standardiserte metoder, rapportering eller for merking av kjemikalier eller produkter. Ved henvisning til standarder anbefaler vi at avtalen konkretiserer dette til eksisterende eller nye standarder fra ISO. I innspillsmøte 2024-07-03 fremhevet Klima- og miljødepartementet viktigheten av arbeidet som vil utføres etter at selve avtalen er underskrevet. Det vil da være behov for ulike utfyllende bestemmelser, veileder ol. som beskriver hvordan avtalen kan følges opp av det enkelte land og næringsliv. Standard Norge anbefaler at Norge her tar frem hvordan eksisterende og eventuelt nye standarder kan brukes for å nå målene satt i avtalen. Vi anbefaler at Norge fremmer ISO som fasilitator for utarbeidelse av standarder. Standard Norge viser også til at norske eksperter deltar og leder standardiseringskomiteer i ISO og for europeiske standarder, CEN.

Standard Norge kan gjerne gi utfyllende kommentarer i et eget møte med direktoratet.

Vennlig hilsen,

Åse Lunde

Direktør Energi, bærekraft og teknologi

Postadresse

Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no